No. 186. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Zondag 22 September.

De stand der partijen.

I.

Het is nog niet lang geleden, dat men zeide: »Er zijn geene partijen in Nederland.” Sommigen, die het woord opvatteden als synoniem met factie, vermeldden het als eene heugelijke tijding; anderen, die er onder verstonden eene verzameling van gelijke overtuigingen om één gemeenschappelijk beginsel, zagen er een droevig bewijs in van gebrek aan deelneming en publieken geest. Waar de zaak des lands als de zaak der burgers beschouwd wordt, vormen zich, bij de verschillende wijzen van zien en opvatten, uiteenloopende meeningen. De gelijksoortige meeningen trekken elkander aan gelijk de ongelijksoortige elkander afstooten en zoo ontstaat allengs, naarmate de meeningen zich ontwikkelen en tot een stelsel vormen, de partij. Uit eene zamenvoeging van bijzondere overtuigingen wordt eene gemeenschappelijke overtuiging geboren; de verwarde en verwarrende strijd der steeds door en tegen elkander inloopende subjective opiniën, wordt vervangen door den geordenden strijd der verschillende tegen elkander overstaande stelsels. Zoodra de partij zoo verre ontwikkeld is, dat zij hare erkende organen en leiders bezit, kan men zeggen, dat zij, als partij volkomen geconstitueerd is.

Onze politieke opvoeding of onze politieke zin is nog niet zoo verre gevorderd, dat wij zeggen kunnen volledig georganiseerde partijen te bezitten. Onze staatkundige veldslagen zijn dikwerf meer nog tweestrijden van personen en persoonlijke inzigten, dan gevechten van stelsel tegen stelsel en partij tegen partij. Velen verkiezen, liever dan zich onder eene gemeenschappelijke banier te scharen, als vrijbuiters op hunne eigene gelegenheid te strijden, of blijven tusschen de verschillende kampen rondzwerven, nu hier dan daar inkeerende. Ondertusschen, zoo wij nog geene geregelde partijen bezitten, wij hebben de kiem er van. De verschillende bestanddeelen sorteren zich, en er bestaat hoop, dat men weldra niet enkel met gecoaliseerde ongelijksoortigheden zal te strijden hebben, maar dat publieke opiniën zich vormen zullen, die, door kritiek en discussie elkander toetsende, zullen bewijzen in hoeverre zij proefhoudend zijn.

Hebben wij de partijen als *daad* nog niet, wij hebben haar in *naam*. Publiek en pers zijn begonnen, zijn genoodzaakt geweest te beginnen, met de onderscheidene meeningen in soorten af te deelen en deze onder vaste benamingen aan te duiden. Daardoor heeft men — om het zoo eens uit te drukken — eene *raming* van partijen verkregen, die ons in groote omtrekken den stand der meest uiteenloopende inzigten en opvattingen aanschouwelijk maakt.

Het is thans, nu de nieuwe vertegenwoordiging, bij welker zamenstelling de partij-invloeden zich natuurlijkerwijze moesten doen gelden en hunne kleuren toonen, weldra bijeenkomt, nuttig, het oog te slaan op den stand dier zich meer en meer tot vast ligchaam kristalliserende bestanddeelen, ten einde men het terrein, op hetwelk de slag geleverd wordt, wel kenne, en de kleuren der schermutselende troepen uit elkander houde.

Gewoonlijk spreekt men van vier partijen: 1. de *constitutionele* partij; 2. de *burgerzinnige* partij; 3. de *behoudende* partij; 4. de partij GROEN. De coalitie der drie laatsten vormt de *reactionnaire* of *anti-ministeriële* partij.

Deze klassificatie is echter niet juist. Het gevoegelijkst zou men den stand der partijen aldus kunnen beschrijven: 1. de *constitutionele* partij; 2. de *retrograde* partij; 3. de *revolutionaire* partij.

De zoogenaamde *burgerzinnige* partij is er geene en is nooit eene partij geweest. De burgerzinnige regering was niets anders dan eene onhandige en mislukte poging om met half-behoud en half-vooruitgang, de zaken aan den gang te houden. Zonder eigen stelsel of eigen beginsel leende men van de partij van vooruitgang den vorm en de uiterlijke gedaante, om daaronder de antecedenten van de partij van behoud voort te zetten. Men zocht tusschen twee beginsels te staan, zonder zich aan een van beiden aan te sluiten of een afzonderlijk beginsel te hebben. Door wat behoud onder wat vooruitgang te mengen, meende men een mengsel te zullen verkrijgen, dat in ieders smaak zou vallen. Het tegendeel was waar. Het vrijzinnig element maakte het mengsel even ongenietbaar voor de behoudende partij, als het behoudend element dit deed voor de vrijzinnige partij. De eene partij werd afgestooten door den inhoud, evenzeer als de andere partij door den vorm. Inderdaad heeft Burgerzin geene andere aanhangers gehad, dan de twee heeren die hem uitvonden, de heeren DONKER en DE KEMPENAER. Het was niet meer dan eene invallende gedachte die geenen bijval vond, eene opinie die, toen zij niet langer de officiële opinie van het kabinet was, terstond viel in de categorie dier honderderlei en duizenderlei subjective meeningen, van welke iedereen eenige voor zich alléén heeft. Buiten de Kamer bestaat er noch burgerzinnig stelsel, noch burgerzinnige oppositie; in de Kamer kan Burgerzin nooit meer zijn, dan eene enkel persoonlijke oppositie, eene oppositie die, gelijk haar auteur (de heer DONKER) zelf erkende, den mond niet kan opendoen, zonder gevaar te loopen van *links* en *regts* te kwetsen.

Meer aan het begrip van partij voldoet die, onder de banier van den heer VAN HALL en het onder-bevelhebberschap van den heer VAN RANDWIJCK post vattende schaar, die tracht zooveel mogelijk van het oude stelsel te redden en tot den staat van zaken vóór 1848 terug te keeren. Deze partij heeft hare oude benaming van *behouds*-partij behouden, hoewel deze niet juist hare strekking uitdrukt.

Indien hare pogingen zich thans hoofdzakelijk hiertoe bepalen, de vaart van den vooruitgang te stuiten en de vrijzinnige beginselen zoo min vrijzinnig mogelijk in praktijk te brengen, zoo is dit slechts omdat zij, bij den tegenwoordigen staat van zaken, geene kans ziet, meer afdoende stappen te doen. Voor de partij van het behoud, was de grondwet van 1840 reeds meer dan genoegzaam vrijzinnig; reeds toen *behield* zij, dat is, zocht zij de verdere ontwikkeling en mildere toepassing der grondwettige regten en vrijheden te keeren en de mate van vrijheid zoo naauw te beperken als de letter der wet eenigzins gedoogde. De grondwet van 1848, die den geheelen grondslag op welken de partij van behoud rustte, omverstoot, is haar een gruwel. Zelfs in den engsten en bekrompensten zin uitgelegd, in den met hare beginselen van hervorming en vooruitgang meest strijdigen geest in praktijk gebragt, kan de zoogenaamde partij van *behoud* — maar eigenlijk de partij van *teruggang* — in deze grondwet niet anders zien, dan eene loochening en verkrachting der alleen proefhoudende leer van landsvaderlijkheid. Hare oppositie, schijnbaar alleen gerigt tegen de wijze van toepassen der grondwet, is inderdaad gerigt tegen de grondwet zelve. Door aan deze grondwet eene halve en verminkte uitvoering te geven, kan men de vaart van den vooruitgang stuiten, maar men kan nooit landsvaderlijk regeren, dat is, niet regeren naar het stelsel dat, volgens de leer der partij, het eenige ware is.

Ernstigen invloed op de toekomst des lands kan de partij van het behoud niet uitoefenen. Deze partij heeft haren tijd gehad; zij heeft overleveringen en herinneringen, die niet bij het publiek tot aanbeveling strekken; zij is beproefd en onproefhoudend bevonden; zij levert geenerlei waarborgen op voor het vervolg. Om zich populair te maken, moet zij den schijn aannemen van niet te zullen wezen, wat zij voorheen geweest is, en openlijk haar beginsel afvallen, om heimelijk haar beginsel te doen zegevieren. Zij moet om eenige kans van slagen te hebben, eenen zelfmoord aan zich plegen, maar bij eene zoo ingewikkelde manoeuvre is de waarschijnlijkste uitslag deze, dat men zich in zijne eigene listen verwart. Heeft de partij van het behoud opregtheid en stoutmoedigheid genoeg, hare ware vlag te toonen en openlijk te verkondigen: »Wij strijden voor de landsvaderlijkheid tegen de vrijzinnigheid,” zoo keert zij terstond allen tegen zich die *vooruit*, maar ook zelfs allen die *staan blijven* willen; alles wat slechts geene contra-revolutie wil, valt dan van de partij die streeft terug te gaan, af. Eene partij die, om te kunnen regeren, noodig heeft van den tegenwoordigen tijd tot den verleden tijd terug te keeren en het oude te hernieuwen, is zelden gevaarlijk. Het landsvaderlijk stelsel was sinds lang een versleten stelsel, het sleepte een nog slechts kwijnend leven voort en zieltoogde toen de beweging van 1848 het plotseling in het graf wierp. Het tegenwoordig behoud is een wrak, het overblijfsel van een uitgewerkt hebbend element van regering, niet de kiem eener aanstaande regering. Hare [illegible] een hinderpaal, een steen des aanstoots, zijn; zij kan de vrije en ruime ontwikkeling der constitutionele beginselen hinderen en belem-

meren, mogelijk voor een tijdlang stuiten; zij zou — liepen alle omstandigheden daarvoor te zamen — misschien voor eene korte poos kunnen opflikkeren en eene kortstondige zegepraal vieren, maar zij kan den wijzer van het uurwerk niet achteruitzetten. Als eenmaal voor een volk het uur der constitutionele regering geslagen heeft, is de tijd der landsvaderlijke regering onherroepelijk vervlogen. Men regeert niet met het verledene, en met welke blijde verwachtingen de aanhangers van het voorbij gegane stelsel zich vleijen mogen, de leer die haren natuurlijken dood gestorven is, die alleen nog als reliquie in de gedachtenis van weinige getrouwen leeft, wordt nimmer meer de leer der nationale overtuiging, zoo zij het zelfs ooit geweest is.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *17 sept.* Naar wij vernemen heeft de bondsvergadering gisteren eene vertrouwelijke beraadslaging gehouden over de Keurhessische aangelegenheden. In deze zitting verhieven zich onderscheidene stemmen ten nadeele van den keurvorst en diens ministers, wier overijlde vlugt uit Kassel over het algemeen zeer werd gelaakt, daar zij hierdoor, als het ware, het vonnis hebben geveld over hunne eigene handelingen en daarbij aan geheel Duitschland het gevaarlijke voorbeeld gegeven, hoe het volk door eenen passiven weerstand, de magt der regering fnuiken en binnen enge grenzen beperken kan. Tot een eigenlijk besluit schijnt het in deze zitting niet gekomen te zijn, daar de heer *Hassenpflug* niet tot dezelve was toegelaten en Keurhessen slechts voorloopig door den Saksischen gezant is vertegenwoordigd geworden.

De Keurvorst bevindt zich thans op zijne villa in de nabijheid dezer stad. Zijne aankomst aldaar werd zoo geheim gehouden, dat men eerst gisteren avond met zekerheid wist, dat hij zich aldaar ophield. Dit was mede met *Haesenpflug* en de overige ministers het geval. Geen derzelve vertoonde zich in het openbaar, uit vrees van openlijk uitgejouwd te worden.

Naar men verzekert, zou de Keurvorst willens zijn den zetel zijner regering voor 's hands in het stadje Bockenheim te vestigen, dat slechts ¼ uur gaans van hier is gelegen, waar de generale staf, alsmede eenige honderde Hessische soldaten, en onderscheidene geëmployeerden verwacht worden. Dit besluit schijnt ons toe niet minder dwaas te zijn dan zijne overijlde vlugt uit de hoofdstad, en kan slechts dienen om hem in het oog der wereld hoogst belagchelijk te maken, zonder zijne positie te verbeteren. Dit laatste kan alleen geschieden door het afdanken van *Hassenpflug* en consorten, en het vormen van een nieuw constitutioneelgezind kabinet. De houding welke de bondsdag zal aannemen, moet den uitslag geven.

Intusschen heeft de Pruisische regering, om zelfs den schijn te vermijden, dat zij den Keurvorst in zijne dwaze onderneming ondersteunen wil, reeds bevel gegeven dat de Pruisische troepen, die reeds sedert eenen geruimen tijd in Bockenheim kantonneerden, dat stadje zullen verlaten en zich naar Höchst en Soden, in het Nassausche, begeven.

Alle berigten die wij uit Kassel ontvangen, luiden eenparig, dat aldaar, zoowel als elders in Keurhessen, de meest volkomene rust heerscht en zoowel de openbare als de bijzondere aangelegenheden haren geregelden gang gaan. Zelfs het tolcongres zet zijne beraadslagingen voort en zal zich eerlang onledig houden met de transito-tollen, op welker vermindering Pruisen aandringt.

— Zoo als hier heden stellig verzekerd wordt, heeft ook de Beijersche regering zich niet geneigd getoond, om ten gunste van den Keurvorst te interveniëren, tenzij zij hiertoe door den bondsdag mogt uitgenoodigd worden. De te Wetzlar geconcentreerde Pruisische troepen hebben bevel ontvangen, om de Keurhessische grenzen te naderen en aldaar een observatie-leger te vormen.

Frankfort, *18 sept.* De Keurvorst van Hessen heeft andermaal eene verandering gebragt in de plaats, waar de zetel der regering zal zijn gevestigd. Hij zelf neemt zijn intrek voorloopig op zijn kasteel Philipsruhe bij Hanau, terwijl de regering zich in Wilhelmsbad zal vestigen. De Keurvorst en zijne ministers *Haynau*, *Baumbach* en *Hassenpflug* zijn reeds derwaarts vertrokken. Het station van den spoorweg bij Wilhelmsbad is door een sterk detachement troepen bezet. Uit Kassel meldt men, dat drie uitgelezen regementen bevel hebben ontvangen onverwijld naar de provincie Hanau te marcheren.

Eergisteren bragt een koerier uit Berlijn den Keurvorst depêches over, welke geenszins gunstig luiden omtrent de handelingen van het ministerie *Hassenpflug*. Het ministerie heeft echter nog geene besluiten genomen betreffende de jongste verwikkelingen in het keurvorstendom. De toestand van dat land kan echter niet lang blijven gelijk die thans is.

— Men verneemt, dat het Keur-Hessische ministerie gisteren een bepaald verzoek tot de bondsvergadering heeft gerigt om bondshulp, voor het geval, dat de veiligheid van den Keurvorst, de rust zijns lands of zijne Vorstelijke regten bedreigd mogten worden.

— Thans verzekert men, dat de Hanoversche regering bepaald aan den Keurvorst heeft beloofd, dat de op de grenzen van het Keurvorstendom liggende Hanoversche troepen op de eerste uitnoodiging het land zouden binnenrukken.

— In Hanau is de rust niet gestoord. Op den dag der aankomst van den Keurvorst en zijne ministers op Philipsruhe en te Wilhelmsbad, hebben de democraten hen levendig begroet, doch onder gelijktijdig zingen der *Marseillaise*.

Weenen, *16 sept.* De Keizer wordt den 18den alhier verwacht. De generaal *Haynau* is alhier aangekomen. Ook de Banus *Jellachich* is gisteren met zijne gemalin uit Agram aangekomen.

Van den Rijn, *18 sept.* Brieven die mij uit Frankfort door een mad worden toegezonden, wiens inlichtingen een half officiëel karakter hebben, schilderen mij de blindheid van de Oostenrijksche staatsmannen en van den Bond in het algemeen, als alles te boven gaande, wat men er zich van kan voorstellen. Men heeft vast besloten zich aan geene volksmeening te stooren en het werk der reactie met alle kracht door te zetten. Dus is niet alleen het verlaten van zijne residentie door den Keurvorst, eene krijgslist, en geene vlugt of verlaten van zijn stelsel, maar veelmeer een met den Bond beraamd plan, om zich door het verleggen van het gouvernement naar Hanau, in de nabijheid van den Bond en van deszelfs troepen te bevinden. Voorst schrijft men mij uit Frankfort, dat het Pruisische gouvernement er niet aan denkt het stelsel der Unie, tegenover dat van den Bond, hetwelk Oostenrijk predikt, staande te houden; al wat men van eene herstelling der Unie en van de bijeenroeping van het Duitsche parlement naar Erfurt schrijft, is, naar de meening van den Frankforter correspondent, louter beuzelarij. De Koning van Pruisen is bereid alle voorwaarden aan te nemen, indien hij slechts den schijn kan redden, van Duitschlands wensch naar eenheid, zoo veel mogelijk te bevorderen. Er bestaat geen twijfel, of de zamenkomst der Pruisische en Oostenrijksche staatsmannen — van mannen, die jaren lang er aan gewoon geweest zijn te Frankfort *gemeenschappelijk* de Duitsche aangelegenheden te besturen — er is geen twijfel, zeg ik, of die zamenkomst zal langzamerhand tot de herstelling van den Duitschen Bond, als is het dan ook onder een anderen naam, leiden.

ENGELAND.

Londen, *18 sept.* Volgens eene parlements-opgave is de bevolking van onderscheidene koloniën der Australië-groep in de jongste tien jaren zeer toegenomen. Nieuw-Zuid-Wallis is van 114,386 zielen, in 1839, tot 220,474 in 1848 vermeerderd, of met 93 pCt. In van Diemensland, waarvan de opgaven tot 1847 loopen, is de vermeerdering van 44,121 tot 70,164 of 59 pCt. geweest. Zuid-Australië heeft, wegens de mijn-ontginningen, de aanzienlijkste toeneming opgeleverd; in 1839 beliep de bevolking slechts 10,015 zielen, in 1848 reeds 38,666. West-Australië heeft, ten gevolge van den handel met de Indische zeeën, ook eene opmerkelijke vermeerdering ondergaan, te weten van 2154 tot 4460 zielen.

Wat de gezamenlijke bevolking der Australie-groep aangaat, de toeneming is geweest van 170,676 zielen in 1839 tot 333,764 in 1848, toonende dus eene vermeerdering van 163,088 of 95½ ten honderd. Met opzigt tot den handel was de balans in 1848 ten voordeele van Australië, daar de invoeren beliepen 2,578,442 £, en de uitvoeren 2,854,315 £, terwijl de in- en uitgegane tonnenlast beliep 694,904 ton.

— De snelheid, waarmede in Amerika steden ontstaan en zich uitbreiden, is inderdaad verbazingwekkend. Reeds tellen de voorsteden van New-York een half millioen inwoners en meer dan de helft van dit getal bevindt zich in die van Philadelphia. New-Orleans bevat ongeveer 150,000, Boston 130,000 en Baltimore 105,000 inwoners. Het tweede kind, dat in de stad Cincinnati geboren is, zegt men dat nog in leven is, en deze stad heeft reeds 100,000 inwoners. Sint-Louis aan de Missouri, voornamelijk door Franschen bewoond, had in 1810 nog slechts 1600 inwoners, in 1848 18,000, in 1845 40,000 en thans waarschijnlijk 60,000. Buffalo aan het meer Erie, had in 1815 slechts 2412 inwoners, in 1836 29,773 en thans ongeveer 45,000. In 1828 was de bevolking van Lowell 3532, en thans bedraagt die reeds 30,000. Chicago, dat op de laatste kaarten bijna nog niet voorkomt, heeft thans reeds 18,000 inwoners, en Milwaukie, dat nog jonger is, wedijvert reeds met deze laatste stad in grootte en bevolking.

BELGIE.

Brussel, *19 sept.* De Parijsche avondbladen en berigten behelzen heden volstrekt geen staatkundig nieuws van eenig belang. De herziening blijft steeds het eenig onderwerp der polemiek en men schijnt reeds genoeg te hebben van die quaestie. Er zullen dramatische voorvallen op de tribune noodig zijn om die belangstelling in haar weder op te wekken, die reeds door de discussien der drukpers is uitgeput.

Het *Bulletin de Paris*, dat de geruchten van wijzigingen in het ministerie in omloop had gebragt, komt op dat onderwerp terug, maar het bepaalt zich bij de verklaring dat die geruchten niet geheel ongegrond waren. Het erkent evenwel dat er nog niets vast bepaald is en dat er in alle gevallen slechts sprake zoude zijn van de vervanging van de heeren *de Parieu* en *Dumas*. Volgens het *Bulletin de Paris*, zoude de opvolger van laatstgenoemde waarschijnlijk de heer *Ducos* zijn, en er zou gesproken zijn om den heer *de Persigny* den heer *de Parieu* als minister van Openbaar Onderwijs te doen vervangen. Het komt ons echter voor dat dit slechts praatjes zijn, die de plaats van het nieuws moeten vervullen.

Wij hebben reeds voor eenigen tijd gemeld dat er een nieuw tractaat te la Plata geteekend is, tusschen den admiraal *Leprédour* en *Rosas*. Volgens den *Morning Cronicle*, die berigten van Montevideo van 26 augustus heeft ontvangen, zoude men de teekening van dat tractaat verschuldigd zijn aan de krachtige tusschenkomst van den Engelschen gezant, den heer *Southern*. De hoofdvoorwaarden zouden de volgende zijn: 1o. Schorsing der vijandelijkheden tusschen de oorlogvoerende partijen tot dat men een antwoord van de fransche regering zal kunnen ontvangen hebben; 2o. opheffing van alle verbeurdverklaringen; 3o. van de zijde van Oribe afstand der aanspraak op het presidentschap der Republiek; 4o. benoeming van eenen provisionelen gouverneur, die de noodige maatregelen zal nemen ter verkiezing van eenen president door het volk.

Dit traktaat moet noodwendig door Oribe bekrachtigd worden, maar men vreesde dat dit geweigerd zoude worden. De verdedigers der belangen van Montevideo in Frankrijk, betoonen zich van hunnen kant niet zeer voldaan over deze overeenkomst, die, bij gevolg niemand zoude bevredigen.

— Voor eenigen tijd had men gezegd, dat bij de Fransche regering het voornemen bestond de quaestie der erfopvolging op den troon van Griekenland, in eene algemeene conferentie der groote Europesche mogendheden te doen regelen. Nu wordt in eene algemeene correspondentie, wij weten niet op welken grond, verzekerd dat lord *Palmerston*, op de mededeeling van dit plan, zoude geantwoord hebben, dat Engeland de noodzakelijkheid niet inzag om zich voor het oogenblik met deze zaak bezig te houden.

Het ware van de zaak is dat te midden van zulke ernstige quaestiën die een groot gedeelte van Europa in eenen onzekeren toestand houden, de zaak der erfopvolging op den Griekschen troon eenigzins op den achtergrond is geschoven. Men heeft echter vergeten dat men als beweeggrond tot de reis van Koning *Otto* naar Munchen heeft opgegeven, het verlangen om dit punt uit te maken.

— Mr. *Morangies*, aartsbisschop van Cagliari, (Sardinië) heeft, met bedreiging van den ban, geprotesteerd tegen het ten uitvoer leggen der wet, die aan de regering een deel toestaat in het bestuur der gestichten van liefdadigheid. Men weet dat dit uitsluitend was toegekend aan de geestelijkheid, tot op het oogenblik dat Sardinië definitief onderworpen is aan de wetten die op het vaste land van kracht zijn.

Dit is eene nieuwe ongelukkige verwikkeling, eene ernstige moeijelijkheid voor het kabinet van Turijn. Mgr. *Morangies*, bezield met de gevoelens van Mgr. *Franzoni*, heeft ongetwijfeld begrepen, dat, de strengheid van het gouvernement, bij een gelijksoortige omstandigheid, op zich zelven te leiden, een zeker middel zoude wezen, om de onderhandelingen met Rome een hinderpaal in den weg te leggen en de hoop op verzoening meer dan ooit te doen verflaauwen. Wij herhalen het, het is een betreurenswaardig feit: het bewijst de volharding, of liever de onbuigzame hardnekkigheid der clericale partij, die de concessiën, welke het ministerie wil doen binnen de grenzen der wettigheid en overeenkomstig de bepalingen der Grondwet, volstrekt niet in aanmerking wil nemen.

In eenige politieke kringen heeft het gerucht geloopen, dat Rusland en Oostenrijk te zamen eene vrij dreigende nota aan het hof van Turijn gezonden hadden over zijn geschil met Rome. Wij weten niet in hoever dit gerucht waar is, evenmin als dat hetwelk den 13den te Turijn verspreid was, dat de terugkeer van den heer *Pinelli* zoude uitgesteld zijn ten gevolge van eenige, hem door den kardinaal *Antonelli* gedane voorstellen, op het oogenblik dat hij Rome zoude verlaten. Dit laatste gerucht komt slecht overeen met het nieuws, vooral betreffende den aartsbisschop van Cagliari.

— De dagbladen van Florence houden zich zeer bezig met de voorgenomen verandering van het Toskaansche kabinet, en houden haar voor een slecht voorteeken. De beide aftredende ministers waren de liberaalste van het kabinet. Het was tegen hunnen raad, dat de overeenkomst gesloten werd waardoor Toskane door Oostenrijksche troepen bezet werd, en van dat oogenblik af hebben zij niet opgehouden de plannen der Absolutistische partij tegen te werken. De dagbladen van Florence schijnen nu te vreezen, dat de bijeenkomst der kamers tot in het oneindige verdaagd en de dagbladen aan nog drukkender maatregelen onderworpen zullen worden.

FRANKRIJK.

Parijs, 18 *sept.* Een der bladen treedt in de volgende beschouwingen over den tegenwoordigen stand van zaken:

De soort van onverschilligheid waarmede het volk de kuiperijen der politieke aanvoerders van alle kleuren aanziet, mag als een bewijs beschouwd worden, dat het de noodwendigheid erkent van een meer bedaard leven dan dat der beide laatste jaren. Het gevoelt behoefte aan eene bestendige regering en dit is dan ook eene hoofdvoorwaarde, zoo het de welvaart des lands niet meer en meer achteruit wil zien gaan.

De onderscheidene pretendenten en hunne aanhangers hebben in die onverschilligheid eene aanmoediging voor hunne plannen meenen te zien. Het is dus niet te verwonderen, dat zij bij zich zelven gezegd hebben: »Frankrijk is blijkbaar afgemat door den toestand waarin men het geplaatst heeft en waaruit het gaarne verlost zou worden; het is sedert eene reeks van eeuwen aan den monarchalen regeringsvorm gewoon geweest en heeft er wel den vorm van verworpen, maar er den geest en de beginselen nog steeds van behouden. De vruchten, die het van de omwenteling van 1848 geplukt heeft, hebben het niet tot een ander stelsel kunnen verlokken. Eerst riep men het toe: *Geene koningen meer!* thans is het reeds: *Geen president meer!* Frankrijk ziet wel, dat aan het einde dier baan een afgrond gaapt, zoo men het niet stuit in zijne vaart. Het moet met gretigheid de hand aannemen, dien men het mogt bieden, om het op de helling tegen te houden.

— De Parijsche dagbladen zijn voornemens aan de bepaling van de wet op de drukpers, betreffende het onderteekenen van de redenerende artikelen, op de volgende wijze, gevolg te geven. De staatkundige artikelen zullen door de schrijvers geteekend worden. Wat de niet staatkundige, het mengelwerk enz. betreft, daar zal men alleen eenige letters of teekens onder plaatsen, van welke letters of teekens men eens voor altijd de beteekenis zal mededeelen. Het is wel te veronderstellen dat de regering met deze kleine transactie te vreden zal zijn, aangezien het anders bijna onmogelijk zou zijn een dagblad zamen te stellen.

— Men verzekert dat de hertog *Pasquier*, oudkanselier en voorzitter van de kamer der pairs, zich onledig houdt met de zamenstelling van gedenkschriften, bestemd om over de gebeurtenissen van onzen tijd een geheel nieuw licht te verspreiden. Zoo bevatten, om slechts iets te noemen, naar men wil, deze gedenkschriften eenen brief van *de Talleyrand*, ter zake van den dood van den hertog *van Enghien*; door welken brief de verantwoordelijkheid voor een maatregel, die zoo zwaar op de schouders van den eersten consul drukte, eigenlijk hem moet geweten worden.

— De volgende zaak baart in de voorstad Saint-Marceau een groot opzien. Zeker huis in de *Rue de l'Arbalète* was door eenige personen, die zich Broeders der Drieëenheid noemden, tot een gasthuis ingerigt. Onder opvijzeling van hunne liefdadige bedoelingen hadden zij dertig duizend francs bijeenverzameld. Maar in plaats van die gelden ten dienste van hun gesticht te gebruiken lieten zij hetzelve op crediet meubileren en hadden gedurende de laatste zes maanden niets betaald aan bakker, vleeschhouwer en andere leveranciers. Eindelijk wekte dit gedrag de aandacht der overheid op, en de heer *Boudrot*, commissaris van politie, stelde een onderzoek in, waarvan het gevolg was, dat men in de eerwaarde broeders voormalige galeiboeven of ontvlugte gevangenen ontdekte. Negen à tien van hen zijn op nieuw in hechtenis genomen, doch aan twee of drie is het gelukt te ontsnappen.

— Men wil hier weten, dat de Keizer van Rusland den generaal *Haynau* heeft uitgenoodigd, om naar St. Petersburg te komen, waar de czaar hem op luisterrijke wijze wil ontvangen.

— De heer *Thiers*, die nog altijd in Duitschland vertoeft, zal in de eerste helft van october terugkeeren.

— Het plan is ontworpen om langs den spoorweg van Parijs naar Straatsburg een elektrieken telegraaf aan te leggen.

— Men schrijft uit Claremont van 16 september aan een blad het volgende:

De prins van Wurtemberg, — echtgenoot van de te vroeg overleden prinses *Marie*, wier dood vooral voor de schoone kunsten een groot verlies was, — begaf zich bij het vernemen van het overlijden zijns doorluchtigen schoonvaders, met zijn zoon onmiddelijk naar de koningin weduwe die op dit oogenblik omringd is door dertien harer kleinkinderen, te weten: den graaf *van Parijs* en den hertog *van Chartres* (*Orleans*), den graaf *van Eu*, den hertog *van Alençon* en de Prinses *Marie* (*Nemours*), de prinses *Françoise* en den hertog *Penthievre* (*Joinville*); den Prins *van Condé* (*Aumale*); de Prinsen *Philips* en *August*, en de Prinsessen *Clotilde* en *Amelia* (*Saxen-Coburg-Gotha*) en de Prins *Filips* (*Wurtemberg*.)

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 20 *sept.* Te Delft is heden morgen met 1065 stemmen tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verkozen de heer mr. *W. Wintgens*. De volstrekte meerderheid was 772. De heer mr. *H. A. A. van Berkel* verkreeg 330 stemmen. De overige stemmen waren zeer verdeeld. (*Hand.*)

Nijmegen, 20 *sept.* Eergisteren geraakte de heer *Guyot* alhier, door tusschenkomst van den heer *Reistorff* uit Neuss, in het bezit van eene massief gouden Romeinschen ring, wegende omstreeks 3½ oude ducaten, en voorzien met de inscriptie *Constantino Fidem*. Deze ring werd ll. zaturdag in de nabijheid van Cleef door eenen op het land werkenden boer gevonden, en twee dagen later, door genoemden heer *Reistorff*, die zich toevallig te Cleef bevond, uit de smeltkoes gered. (*Nijm. Ct.*)

ARNHEM, 21 *september*.

Met groot leedwezen hebben wij en velen met ons den uitslag der keuze van candidaten der vrijzinnige kiezers-vereeniging gezien, eene keuze welke hen gelijk schijnt te geven die reeds vroeger beweerden, dat het woord *vrijzinnig*, dat de vereeniging aan haar hoofd zette, niets dan een bijvoegelijk naamwoord is.

De *vrijzinnige* kiezers-vereeniging werpt alle vrijzinnige candidaten die op hare voorloopige lijst kwamen uit, om, bij de definitive keuze van candidaten, twee mannen aan te nemen, in het bijzonder leven geacht en gezien, doch wier vrijzinnigheid, politisch talent en politieke kennis, tot nu toe voor ieder een diep geheim waren.

Onze meening over den heer SCHNEITHER hebben wij vroeger geuit en wij hebben geenerlei reden daaraan iets te veranderen. De heer SCHNEITHER blijft voor ons wat hij was: een geacht en achtenswaardig huisvader en burger, maar wiens staatkundige verdiensten beneden het vriespunt staan, een man die in de vertegenwoordiging eene stem *voor* of *tegen* zal uitbrengen, maar van wien men niet verwachten kan, dat hij een moeijelijk vraagpunt ontwarren, of eene ingewikkelde quaestie duidelijk maken zal.

Om over den heer GUYOT, een man ons totaal onbekend, te kunnen oordeelen, hebben wij van onderscheidene kanten inlichtingen ingewonnen. Die inlichtingen komen met elkander overeen. Een onzer berigtgevers schreef ons: »Ik weet bijna niet, wat ik op uwe vraag over den heer GUYOT zal antwoorden, want hij is *politisch* hier even onbekend als bij u; moest de vrijzinnige vereeniging eenen Archivarius hebben, dan was de keuze van den heer GUYOT allezins toe te juichen; dat zij hem als kandidaat voor de Tweede Kamer gesteld heeft, wekt hier algemeen verwondering. Als kiezer zelfs heeft hij, zoover mij bekend is, niets gedaan, om goede keuzen te bevorderen; ik heb nimmer gehoord dat hij, als lid van den stedelijken raad, ooit vele teekenen van leven gegeven heeft; wie hij als lid der Provinciale Staten geweest is, kunt gij zelf onderzoeken. Kortom, dit mag ik van hem zeggen, dat hij als mensch algemeene achting geniet, omdat niemand aan zijne eerlijkheid en regtschapenheid twijfelt, dat hij echter een geschikt vertegenwoordiger zijn zou, vermoedden, geloof ik, de minsten; hij is wel eenigen tijd in de Oost Indiën geweest, maar ik heb hem nimmer koloniale kennis hooren verwijten." Een ander berigtgever schreef: »Gij vraagt me wie de heer GUYOT is? Ik kan u van dien heer niets anders zeggen, dan dat hij hier algemeen geacht is en voor eenen bekwamen antiquarius te boek staat. Hebt ge den een' of anderen ouden titel of schepenbrief dien ge niet goed lezen kunt, dan adresseert ge u aan den heer GUYOT, die u niet alleen het stuk zal ontcijferen, maar u dadelijk eene menigte bijzonderheden zal mededeelen uit den tijd waarin het stuk werd opgemaakt. Van zijne politieke gevoelens weet ik niets; ik zou onmogelijk zeggen kunnen, of hij constitutioneel dan inconstitutioneel, ministerieël of anti-ministerieël gezind is. Misschien is de man het op het oogenblik met zich zelven nog niet eens omtrent dit punt."

Uit dit alles blijkt genoegzaam, dat zoowel de heer GUYOT als de heer SCHNEITHER mannen zijn die ten hoogste aanspraak kunnen maken, niet *positief slecht* maar *negatief goed* te zijn. De vrijzinnige vereeniging heeft hen plegtig aangenomen en afgekondigd als mannen die »in *elk* opzigt (?), de *meeste* aanbeveling verdienen en het vertrouwen hunner medeburgers ten volle waardig zijn." Misschien ware het, bij den eenigzins zonderlingen loop die tot dezen uitslag geleid heeft, gepaster geweest, hier met minderen ophef te spreken. Het is bekend dat, èn de uitwerping der erkend vrijzinnige candidaten, èn het doordrijven van de candidatuur der heeren GUYOT en SCHNEITHER, het werk is van één enkel buiten-departement dat, met bewonderenswaardige eenstemmigheid handelende, eerst den heer HENNY, daarna den heer DE FREMERY vallen deed. Bij de Arnhemsche kiezers kon zelfs de heer SCHNEITHER de eerste maal niet meer dan 18, de tweede maal niet meer dan 26 stemmen verwerven. Dat men voor de overmagt van het, de eerste maal 40, de tweede maal 70 eensluidende stemmen op de schaal werpende departement zwichten moest, is natuurlijk, maar men behoefde die nederlaag niet als eenen triomf te vieren.

De leden der vereeniging, door gelofte gebonden, zijn verpligt volgens de beslissing der meerderheid te stemmen of in het geheel niet te stemmen. Maar gelijk de »vrijzinnige" vele onvrijzinnigen in haar midden heeft, zoo heeft zij vele vrijzinnigen *niet* in haar midden. En aan deze, die niet door geloften gebonden zijn om of geene stem uit te brengen of voor eenen opgedrongen candidaat te stemmen is het, dat wij het woord rigten. Wij zouden tegen hen zeggen: Stemt voor de heeren J. A. DE FREMERY en mr. C. P. HENNY, doch wij weten dat deze laatste stem weggeworpen zou zijn, daar de heer HENNY, als lid der vereeniging, zich aan haar besluit gebonden rekent en thans niet slechts geene nieuwe candidatuur zal aannemen, maar zelfs, indien men hem op den voorgrond zette, zijne eigene candidatuur zal tegenwerken. (*Zie hieronder*.) Ten opzigte van den heer DE FREMERY bestaat eene dergelijke belemmering niet, en het is dan ook daarom, dat wij met den meesten aandrang de kiezers, die zich niet met de candidatuur van den heer SCHNEITHER of den heer GUYOT vereenigen kunnen, aanbevelen, alsnog voor den heer DE FREMERY te stemmen. Wij doen dit met des te meer reden, daar wij zeer bepaald en stellig weten, dat vele kiezers reeds besloten hebben voor den heer DE FREMERY te stemmen en men dus, vereenigen zich de andere eensgezinde stemmen met dezen, de gegronde hoop kan voeden, dat de heer DE FREMERY, zelfs voor het geval dat geene volstrekte meerderheid verkregen werd, der volstrekte meerderheid zeer nabij zou komen en dan, bij herstemming, nog de man der keuze zou kunnen worden.

Wij hadden gehoopt, dat de »vrijzinnige kiezersvereeniging" de keuzen der vrijzinnige kiezers zou geleid hebben. Dit is niet gebeurd; voor de bekende vrijzinnige candidaten zijn een paar onbekende mediocriteiten in de plaats getreden. Het staat thans aan de vrijzinnige kiezers, die *geene* leden der »vrijzinnige vereeniging" zijn, de fout der vereeniging te herstellen en het land voor eene ongelukkige keuze te behoeden, door alsnog op hunne stembriefjes den naam in te vullen van den heer J. A. DE FREMERY, te Leiden.

Mengelwerk.

Regerings-uitzigten in Frankrijk.

LODEWIJK FILIPS stierf in de armen en het geloof van legitimiteit, gelijk TALLEYRAND in den schoot dier katholieke kerk, welke hij, zijn leven lang bestreden en bespot had. Men zegt, dat ouderdom veel overeenkomst heeft met kindschheid wat spooksels aanbelangt, en deze opmerking schijnt niet ontbloot van waarheid. De Prins VAN JOINVILLE en de hertogin VAN ORLEANS nemen eenen veel verstandiger grondslag van magt aan. De een zou, ten behoeve zijns huizes, volks verkiezing willen inroepen. De andere beroept zich op de verbintenissen van het verdrag, 't welk tusschen de dynastie van ORLEANS en de middenklasse van Frankrijk werd gesloten; zij meent dat de gebeurtenissen van 1848 dat verdrag mogen hebben verbroken, voor zoo verre LODEWIJK FILIPS betreft, doch dat het ten aanzien van haar kroost verbindend blijft. Het is niet waarschijnlijk dat de weinige overblijfselen der hoogere klasse in Frankrijk, vooreerst slagen zullen in hunnen wensch om de vertegenwoordigers hunner dynastie en hunner denkbeelden, weder op den troon te brengen. Wat de adelijken zelven aangaat, of de aanklevers van het *ancien régime* op zich zelf, zij zijn te weinig in getale en hebben te geringen invloed daartoe. De haat of liever de minachting die tegen hen werd gewekt en onderhouden, is veel grooter dan het bedrag van loyauteit en devotie, welke op hunne hand zijn. Het eenige wat hen bemoedigen kon, en inderdaad bemoedigde en hoop van slagen inboezemde, is de vertwijfeling der nijvere standen om eenig beginsel te vinden, van voldoende kracht in zich zelf ter beteugeling der vernielende denkbeelden en pogingen der communisten. Zoodanige kracht, echter, kan niet worden ontleend aan het beginsel van legitimiteit. Zij kan eenigzins worden geput uit den steun welke de middenstanden en anderen aan een gouvernement willen geven, en uit den eerbied en de gehechtheid welke het leger aan eenen naam betoonen kan. Den hertog van Bordeaux zou noch het een noch het ander toevallen. De burgerklasse vreest eene partij welke het priestergezag zou herstellen; de ambtenaarsklasse zou zich kanten tegen eene restauratie die eene volledige omkeering en vernieuwing van alle bezoldigingen ten gevolge zou hebben, en een nieuw stel van beambten in de myriade posten des lands plaatsen zou; terwijl, eindelijk, het leger de oudere BOURBONS niet kent. Hunne zaak is eigenlijk niets meer dan een *dilettantisme;* een Puseyitisme, strevende tot herstel van het verledene, niet ter regeling van het tegenwoordige. Er kon dus wel geene grooter dwaling wezen, dan de meening van de latere dagen van LODEWIJK FILIPS, dat hij de zaak van zijn huis versterkte door ze te vereenzelvigen met legitimiteit, [illegible] op te vestigen. De ware steun der Orleansche dynastie kan slechts de middenklasse [illegible] en haar eenig uitzigt van restauratie [illegible] het herwinnen der stemmen van die middenklasse, welke LODEWIJK [illegible] wist op zijne hand te houden. [illegible] niet te miskennen dat de natuurlijkste kandidaat der middenklassen een Prins uit het huis van ORLEANS zou wezen. Werd LODEWIJK NAPOLEON in 1848 ook door het meerendeel dier middenklasse

voorgetrokken, het was in de onderstelling dat zijn bloote naam den bijval des legers en van die massa der natie, welke nog met herinneringen des keizerrijks dweept, zou hebben. Doch al dit *prestige* verwelkt. LODEWIJK NAPOLEON heeft niets gedaan om zich de aanhankelijkheid des legers te verzekeren. Wij zien eenen verklaarden Orleanistischen generaal CHANGARNIER, militairen roem genieten en militair gezag zwaaijen, in regtstreeksche mededinging, en soms oppositie, met den President. De massa des volks zegt dat LODEWIJK NAPOLEON de liberale zaak in Europa heeft verloochend: dat hij de liberale partij in Duitschland den rug heeft toegekeerd, de liberale partij in Italie heeft helpen vertreden. Hoe verwijderd men ook zijn moge van den President deswege te willen veroordeelen, men kan niet ontkennen dat hij bij de ijlhoofdige massa des Franschen volks deswege in ongunst is geraakt. Kortom, LODEWIJK NAPOLEON heeft die lijn van politiek verlaten, voor welke een Fransch leger geestdrift zou gevoelen, en is op het voetspoor van LODEWIJK FILIPS, in zijn streven om hoven te behagen, bij de massa's in mistrouwen en minachting geraakt.

Gelijk de eenige hoop des hertogs VAN BORDEAUX gelegen is in de adelijke en geestelijke partij; gelijk die van de tak ORLEANS gegrond is op de middenklasse, zoo kon die van LODEWIJK NAPOLEON zich op niets anders vestigen dan op de volksklasse en op het leger. Als een volkskandidaat was LODEWIJK NAPOLEON alles; als de gemagtigde van de hoofden en leiders der oude partijen, is hij niets. Dit heeft hij gevoeld, en een paar malen heeft hij beproefd zich uit eene valsche en gebonden positie te emanciperen. Hij had juist stoutmoedigheid genoeg om zich op eenen voet van onafhankelijkheid te stellen. Maar hij had geen moed genoeg — of, hij kon den geest der bevolking niet genoeg vertrouwen — om de banier op te steken en zich te omringen met het eenig element van kracht en steun in die onafhankelijke positie, namelijk de volksstem. Het gelukte hem dus niet zich aan zijne afhankelijkheid te onttrekken. Groot waren dan ook zijne moeijelijkheden. Dezelfde volksstem die hem koos, had tevens — zij het uit inconsequentie, zij het uit andere hoofde — eene Nationale Vergadering gekozen, grootendeels afkeerig van het demagogisch beginsel, en zoo bevreesd voor hetzelve dat haar hoofddoel bestond in deszelfs beteugeling. De constitutie stelde den President in de magt dier vergadering, die hare ondersteuning van ministers kon weigeren, de gelden, welke het gouvernement schraagden, kon terughouden, en het uitvoerend gezag volstrekt kon verlammen. Er bleef schier geene keuze over tusschen zich aan die Vergadering te onderwerpen of ze openlijk te trotseeren, en ze onder de volksmeening te doen zwichten. Dit nu kon ter naauwernood, of wel in 't geheel niet, gedaan worden, zonder gehoor te geven aan vele der onzinnige denkbeelden en neigingen der socialisten. Zoo zag LODEWIJK NAPOLEON, even als de Koning van Pruisen, zich geplaatst tusschen de Scylla eener oligarchie en de Charybdis der democratie. Dit is zijne verontschuldiging, doch het is eene verontschuldiging die, hoeveel gewigt zij ook hebben moge voor den onpartijdigen en gematigden beoordeelaar, er geen hoegenaamd heeft bij de groote menigte van Frankrijk. In het oog daarvan komt LODEWIJK NAPOLEON maar al te zeer voor als de *President Fainéant*. Hieruit is geene uitkomst dan eene nieuwe presidents-verkiezing, en de verkiezing eener vergadering aanmerkelijk verschillende van de tegenwoordige. De uitslag van beide verkiezingen zou moeijelijk te voorspellen zijn. De groote conservatieve of gemengde partij schijnt zich nu te willen ontbinden. De legitimisten (althans eene afdeeling derzelve) spreken van hunnen steun aan LODEWIJK NAPOLEON te onttrekken. Eene soortgelijke afdeeling der Orleanisten is bereid om voor den prins VAN JOINVILLE te stemmen. Het beste welligt voor LODEWIJK NAPOLEON ware dat beide bij dat besluit volharden. Dit, met eene soortgelijke evolutie opzigtens mannen en maatregelen in de vergadering, zou de verlenging van de Presidenten-regering in Frankrijk mogelijk kunnen maken.

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie!

De redactie der *Arnhemsche Courant* wordt beleefdelijk verzocht, aan de volgende regelen in haar nommer van heden, eene plaats in te ruimen.

Met achting,

C. P. HENNY.

De ondergeteekende vernomen hebbende, dat, ofschoon hij door de kiezers-vereeniging van het kiesdistrict Arnhem niet als definitief kandidaat voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is gekozen, evenwel sommige liberale kiezers voornemens zijn aanstaanden dingsdag hunne stemmen op hem uit te brengen, neemt de vrijheid, in het belang der zaak van den gematigden vooruitgang, [illegible] zoodanigen, met dankbetuiging voor het [illegible] hetwelk zij wel in hem wilden stellen, dringend uit te noodigen om hem voor het tegenwoordige buiten aanmerking te laten.

C. P. HENNY.

Arnhem, 21 *september* 1850.

Advertentiën.

Burgerlijke stand.

WAGENINGEN:

Van 10 tot en met 16 sept.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: J. van de Pol, geb. Rap, D. — W. van Brakel, geb. Veltman, D. — P. E. Wijnen, geb. de Jager, Z.

Overleden: Geene.

ZALT-BOMMEL:

Van 9 tot en met 16 sept.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: M. Vosch, geb. Bergmans, D. — A. S. van der Grient, geb. Groothoff, D.

Overleden: J. van Rosendaal, wed. van H. van Heukelum, 33 j.

CULEMBORG:

Van 7 tot en met 14 sept.

Gehuwd: J. van der Linden met J. Verkerk. — D. van der Vliet met B. van der Stroom.

Bevallen: Y. van Limborgh, geb. Gaasbeek, D. — E. Pin, D. — J. Copier, geb. Seelen, Z. — G. Verbeek, geb. van den Berg, Z. — C. Beekman, geb. Verweij, Z.

Overleden: M. P. A. Roos van Hoytema, 75 j. 5 m. — M. P. Hoogboom, 7 d. — D. Helmont, geh. met J. van Sterkenburg, 46 j. — W. L. van Gelder, 74 j. — H. Homburg, 43 j.

Marktprijzen.

ARNHEM, 20 september.

Oude *Weit* van ƒ7.75 tot 9.30; Nieuwe van ƒ6.8[illegible] tot 9.00. — *Rogge* van ƒ5.50 tot 6.00. — *Boekweit* van ƒ5.00 tot 5.50. — *Garst* ƒ4.25 tot 4.80. — *Vriesche Haver* van ƒ0.00 tot 0.00. — *Voerhaver* van ƒ2.60 tot 3.00. — *Witte Boonen* van ƒ0.00 tot 0.00. — *Paardeboonen* van ƒ0.00 tot 0.00. — Graauwe *Erwten* van ƒ0.00 tot 0.00; Groene van ƒ0.00 tot 0.00; Gele van ƒ0.00 tot 0.00. — *Koolzaad* van ƒ00.00 tot 00.00; *Aveelzaad* van ƒ0.00 tot 0.00; *Klaverzaad* van ƒ00.00 tot 00.00. — *Aardappelen* ƒ1.[illegible] tot 1.90. — *Boter* van ƒ0.58 tot 0.72 het pond.

TIEL, 16 sept.

Er was een matige aanvoer van Tarwe en dezelve ging langzaam af, doch alleen puike soorten voor de zaai 25 c. hooger. Rogge als voren opgeruimd. Garst als voren opgeruimd. Garst 25 c. lager. Haver en boonen schaarsch en in een doen.

O. *Tarwe* van ƒ8.00, ƒ8.50 tot ƒ9.50; N. *Tarwe* van ƒ6.00, ƒ7.25 tot ƒ8.25; O. en N. *Rogge* van ƒ6.00, ƒ6.25 tot ƒ6.50; *Garst* van ƒ4.00, ƒ4.25 tot ƒ4.50; *Haver* van ƒ2.40, ƒ2.70 tot ƒ3.00; *Boonen* van ƒ5.50 tot ƒ6.00. Voor *Erwten* toonde zich meer kooplust, en zijn verkocht: *Kroon-Erwten* van ƒ10.00 tot ƒ11.00; *Capucijners* en Graauwe *Erwten* van ƒ10.50: ƒ11.50, tot ƒ12.50.

Voor *Koolzaad* was goede vraag en heeft opgebragt van ƒ11.00 tot ƒ11.75.

Broodzetting.

ARNHEM, 21 september.

Roggebrood.

Een Roggebrood van 5 pond	ƒ0.45
» dito » 3 »	» 0.2[illegible]
» dito » 2 »	» 0.1[illegible]
» dito » 1 »	» 0.0[illegible]

Fijn Tarwebrood.

Het pond Fransch of Vloerbrood	ƒ0.3[illegible]
Fransch of Vloerbrood 4 oncen	» 0.1[illegible]
dito » dito 3 dito	» 0.1[illegible]
dito » dito 2 dito	» 0.0[illegible]
Het pond Wittebrood of Weggen	» 0.[illegible]
Wittebrood of Weggen 4 oncen	» 0.1[illegible]
dito » dito 3 dito	» 0.[illegible]
dito » dito 2 dito	» 0.0[illegible]

Waterhoogte te Arnhem.

21 Sept. 0 El 9 Palm 2 Duim; gew. 0 D. gev. [illegible]

De prijs dezer Courant is ƒ5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels ƒ1[illegible] [illegible] daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.